

F O A I E

центръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 41.

Luni, 11. Octomvrie.

1843.

ВЪРСТЕЛЕ

дн привіица фісіологікъ.

De Dr. Vasiz.

(Капет.)

Челе маї тарї вътрънеде, каре дъпъ хропологіа поастръ (съ тъчем де чеа а вїблиеї) аъ пѣтѣт ажвнде оаменї, сѣпт де 185 de anї, — деспре каре пѣпъ акъта а вем пѣмаї дѣвъ пїлде, адекъ зна нїо дѣ Кентічерн фвндаторѣ епископіеї Гластѣвїеї, внде се афѣл зрѣтѣоареа інскрїпціе Cum octogenos centum quoque quinque vir annos Complerat, sanctus est Glasgov funere functus.

А дѣа пїлдѣ де челе маї тарї пѣпъ акъта кѣпоскѣте вътрънеде авет дѣтрън Ротѣн въпѣдеан дїн Кевереш апроапе де Тїмїшоара Петрѣ Царкѣ (Кдартен?), каре аъ фост пѣскѣт ла ап. 1539 шї аъ тѣрїт ла а. 1724, авеа зн фечор де 97 de anї. — Тавела попъладїеї дїн Рѣсія не аратъ де тѣлте орї оаменї дн върсте де 150—160 de anї. Шї пѣтѣрѣл ачелора, карїї акъта песте 100 de anї сѣпт вътрънї, есте песте 20,000. — Дїн челе аѣтентїче пїлде де оаменї вътрънї афарѣ де Рѣсія, каре пѣпъ акъта сѣпт кѣпоскѣте, вом пѣтѣра зрѣтѣоаре: Хеїпріх

Jenking din Iorkшір аъ тѣрїт ла а. 1670 de 169 de anї. Ачеста ауглѣ мерѣеа дн аугл 140леа а вїедїї сале ла жвдекатъ шї пѣнеа жѣрѣтѣнт, кѣнд ера де 100 de anї дѣота не рѣманї. Іосїф Сѣрїпетон дн Норвеція аъ тѣрїт 160 de anї шї аъ тѣрїт кѣнд фечорѣл съъ чел маї вътрън авеа 103, іарѣ чел маї тїпѣр 9 anї. Ын леаш дїн дїнѣтѣл Плоук ера ла аугл 1796 дн върсте де 163 de anї дѣкѣ сѣпѣтос, чел маї вътрън ал лѣї педот пѣтѣра атѣпчеа 95 шї чел маї тїпѣр фечор 62 de anї. Тома Паре, зн тѣнчїтор кѣ тѣла аъ тѣрїт 152 de anї, саѣ дѣсврат дн върста де 120 de anї а дѣвъ оарѣ, дїнеа мїнте шї ведеа вїне пѣпъ ла моарте. Ачествїа не поатъ ажѣсесе о върсте де 103 anї. Ын матрос дн Данїа аѣтѣ Драакенберг аъ тѣрїт ла а. 1776 de 146 de anї. Ачеста пѣ аъ веѣт пїчї одатъ веѣтѣрї спїртѣоасе, аъ петрекѣт 15 anї дн прїнсоареа тѣрчеаскѣ, слѣжеа дѣкѣ кѣ 91 de anї шї саѣ дѣсврат де 111 anї. Ауглѣ Есїпгхам аъ тѣрїт де 144 de anї, маї пайнте аъ фост солдат, не зрѣтѣ тѣнчїторїѣ кѣ тѣлеле, пїчї ачеста пѣаъ веѣт веѣтѣрї спїртѣоасе шї аъ тѣпкат пѣмаї пѣдїпѣ карне. Вїлхелм Шаполї дн Скогїа аъ тѣрїт 178 de anї, аъ слѣжїт сѣвт Карол I. ла флотъ шї авеа

ла а. 1771, какъ аѣ тѣрит, 1033 де вѣрмаші
 дн линіе дїреантѣ. Церманія аре пѣмаі о
 пілдѣ де адѣнчі вѣтрѣнеде дн Георг Вѣн-
 дер пѣскѣт дн 23. Априліе 1626 ла Вѣл-
 херстадт дн Салдѣвѣрг ші аѣ тѣрит ла а.
 1761 дн 12. Декемѣріе де 136 де ані. Ро-
 тѣнѣл Іанкѣ Ковін дн Садова дн реді-
 ментѣл романо-ванатік аѣ трѣит 172, мѣіе-
 реа са Сара 160 ші фечорѣл сѣѣ 145 де
 ані. Унгарія, Трансілванія ші Бѣнатѣл аѣ
 дестѣле пілде де оамені вѣтрѣні.

Есте де днсемнат, кѣткѣ тоді ачеіа,
 каріі аѣ ажѣнс челе маі адѣнчі вѣтрѣне-
 де, аѣ фост де соарта дн жос. Нічі зпѣл
 дн статѣл днмат пѣ аѣ трѣит лесте 100
 де ані. — Днтре капетеле днкоронате пѣ-
 маі папа Грегоріе ал 9леа аѣ ажѣнс вѣр-
 ста де 100 де ані. Днвѣцатѣл Фонтенеле
 аѣ трѣит 103, Гролман маі 100, Інократес
 104. Де ші докторі се пѣмѣрѣ днтре
 ачеіа оамені, каріі зѣ маі сѣвѣртѣ вїадѣ,
 прекѣт зїче Хѣфеланд деспре дѣнші:

Aliis inserviando consumuntur; aliis
 medendo moriuntur. Хофман тотѣші аѣ
 ажѣнс 80, Хейм 85, Шѣлдензеім архїатрѣ
 дн Сведїа 92, Ханеман 88, Хѣфеланд пе-
 сте 80. — Артисті се вѣкѣрѣ де о вїадѣ
 лѣнѣ; аша Міхаїл Анцело аѣ трѣит 90,
 Тїтіан маі 100 де ані.

Табела вѣрстелор

центрѣ инпопѣлация Европіі мїжлочіе дн
 зп мїліон де оамені ажѣнг:

Аніі	Інші.	Аніі	Інші.	Аніі	Інші.
0	1000000	3	624668	6	573025
1	767525	4	598713	7	565838
2	671834	5	583151	8	560245

Аніі	Інші.	Аніі	Інші.	Аніі	Інші.
9	555486	43	349342	77	55511
10	551122	44	341235	78	48057
11	546888	45	334072	79	41107
12	542630	46	326843	80	34705
13	538255	47	319539	81	28886
14	533711	48	312148	82	23680
15	528969	49	304662	83	19106
16	524020	50	298070	84	15175
17	518863	51	289361	85	11886
18	513502	52	281527	86	9224
19	507949	53	273560	87	7165
20	502216	54	265450	88	5670
21	496317	55	257193	89	4686
22	490267	56	248782	90	3830
23	484083	57	240214	91	3093
24	487777	58	231488	92	2466
25	471366	59	222605	93	1938
26	464863	60	213567	94	1499
27	458282	61	204380	95	1140
28	451635	62	195054	96	850
29	444932	63	185600	97	621
30	438183	64	176035	98	442
31	431398	65	166377	99	307
32	424583	66	156651	100	207
33	417844	67	146882	101	135
34	410886	68	137102	102	84
35	404012	69	127347	103	51
36	397123	70	117656	104	29
37	390219	71	108070	105	16
38	383300	72	98637	106	8
39	376363	73	89404	107	4
40	369404	74	80423	108	2
41	362119	75	71745	109	1
42	335400	76	63424	109	0

Ачеаста табелѣ есте днпѣрдітѣ пѣ
 кѣт се vede дн треі ценерациі, фїештекаре
 ценерацие де 36 де ані. Дѣпѣ дѣнса ве-
 дем дартѣ, кѣткѣ дн Европа мїжлочіе дн-
 трѣн мїліон де оамені пѣмаі 767,525 а-
 жѣнг анѣл днпѣнїѣ, 671834 анѣл ал доілеа;
 397,123 анѣл ал 36леа саѣ днпѣнїа цене-
 рацие. 89,404 анѣл ал 73леа саѣ а доаѣ
 ценерацие ші пѣмаі зпѣл ажѣнѣ анѣл 109.

КЪЦЕТЕ ДЕСПРЕ ПЛЪТИРЕА ДЕ ДАРЕ.*)

България първе, — дела дескідереа диетеї дін Маїѡ че десватерї с'аѡ фѡкѡт, дн-дестѡл аѡ пѡтѡт ведеа ачеїа, карїї дакѡ пѡ адтеле, ватѡр ачестеа фѡї де леаѡ чїтїт кѡ серїоасѡ лѡаре амінте. Дїнтре тоате аша пѡмітеле дн-тревѡрї а дн-аїнтѡреї зна есте маї дн-тересѡтоаре, шї ачестеа е дн-тревареа плѡтїреї де даре деспре партеа повїлімеї. Ера тїмн, кїнд отѡлѡї дн-кѡ шї вїсареа деспре зна ка ачестеа їар фї адѡс перїре. Денїл дн-сѡ а тїмпѡлѡї дн-аїнтѡторїѡ оареткѡт а дн-моїат їнїміле знаора, дїн каре дн-трїѡн шїр де веакѡрї трїсте кѡ тотѡл аѡ фѡст їсгѡпїте фѡраде-ле сїмѡїмінте пентрѡ оменїме. Кѡ ажѡторїѡл вїнекѡвѡптатѡлѡї шї лѡмінѡторїѡлѡї теаск сѡ рѡдїкарѡ дн-сїшї дїн сїѡл Арїстократїеї вѡрѡацї, карїї, пѡїнд жос снѡркатѡл egoїст, дн-дрѡспїрѡ ашї дескїде роствѡл, ка: тоцї, чеї че се дн-пѡртѡшеск дїн вѡпѡрїле патрїеї, се поарте де одатѡ шї гревѡтѡїле еї. Мѡкаркѡ де тоате лѡтѡрїле дн-маї тѡлте комїтатѡрї, кѡ прїмеждїї аменїцетоаре аѡ фѡст дн-пресѡрацї, прекѡт сѡнт шї аствѡї, пентрѡ есетплѡ пѡмаї де комїтатѡрїле Сѡт-мар шї Зала се не адѡчет амінте, пѡ дн-четеаѡт тотѡшї а проповедѡї шї а се лѡпта. — —

Ка нїще непредѡїте тѡргѡрїтаре трѡтѡоареле маї дн-жос кѡцете акѡт де кѡрїнд аѡ ешїт дн „Pesti Hırlar“ делеаѡн вѡрѡат вїпелѡї де обїце кѡ тоатѡ їнїма жертѡїт (Ioan Balogh). Вреднїк е ачестеа,

ка шї дн-лїтѡа поастрѡ се ле авет пѡ ачелешї.

„Дн-деслѡшїреа де тѡлте орїѡлїтелор арѡгмінте пентрѡ плѡтїреа де даре пѡмі е воїа а тѡ слѡвозї, кѡчї кѡ адеѡвѡрат пагѡѡѡ ар фїа перде томінтеле челеа скѡтпѡе але Българїеї кѡ пофторїрї; дрепт ачестеа даѡ пѡмаї вр'о кѡтеѡа кѡцете, фѡрѡмінте ла лѡмінѡ.

Вешеленї шї Сеченї, ачещї дої фїї глорїошї знал ал дѡхѡлѡї шї ал матерїеї, їарѡ челалал ал матерїеї шї ал дѡхѡлѡї, Деак глорїосѡл фїїѡ а мїнѡеї шї а їнїмеї, Клавѡал а їнїмеї шї а мїнѡеї, Вѡтї вїчїл пемїшкѡреї — мареле оратор а їѡвїреї креѡїнеїцї — аѡ пѡ воїеск тоцї ачещїа а плѡтї даре? Шї кѡте пѡме марї ашї пѡтеа чїта, каре плѡтїреа даждеї о пофтеск сервїнте, шї ачестеа пѡме сѡнт арѡгмінтеле челеа вїї лѡнѡт дажде, не каре але рефрѡпѡце кѡ адеѡвѡрат ар фїа маре остенеалѡ.

Фїе каре фѡаїе а теаскѡлѡї перїодїк дареа о вестеѡе, — фѡїле лѡї ка кѡвїнтеле еѡанѡелїеї рѡтѡн пеклѡтїте.

Ачестеа че пофтеѡе гѡверпѡл дн-прївїнда даждеї, ачестеа пѡ сѡ ѡїне де мїне; дн-сѡ жѡдекїнд дѡпѡ ачелеа, че деспре партеа лѡї дн-аїнте де дескїдереа диетеї ам аѡзїт шї ам чїтїт, аѡтѡа тотѡшї лоѡїчеѡе се поате зїче: прекѡт ал пострѡ гѡверп де акѡт е вѡпѡл прїетїп ал дн-аїнтѡреї, — шї чел маї де фрѡпте фактор, прекѡт пѡпѡрат о кѡндїѡїе а дн-аїнтѡреї есте пропѡрѡїоната дн-пѡртѡшїре дн-плѡтїреа де даре; — пеѡе ачестеа чїне поате?

Е дрепт, прекѡт епїскопїї, магнацїї шї повїлїї поѡдрїї чеї кѡ авѡцїї преа марї амѡсѡрат тѡлѡт даре ар тревѡї се плѡ-теаскѡ. Аѡ доарѡ, Длор ле стрїкѡ ачестеа?

*) Контрївѡїѡе. дажде, капїтаѡїе.

Нічі декът — ажътътъ doamne ші пе міне, ка се фїѣ даторїѣ ші іо а плъти дажде mare.

Асепмната мажоритате а повілімеї де міжлок е де тълт копвінсъ деспре вечнікъл адевър пентрѣ плътіреа де dare, ші ачестеїа е маї къ грѣѣ а да ваїї дп каса чеа mare а паціеї — къчі тревзїндѣї а трѣї дѣпъ модъ ші асеменеа челѣї маї авѣт, респектїве аре венїтъл чел маї сѣпціре. — Ачеста копвіндере е зна дїнтре вреднїчїї-ме де фрѣпте а повілімеї де рангъл де міжлок.

Новїлѣ пе авѣт, пе каре vulgo пе плаче ал пѣмї кортес, тоатъ дѣмінека се веа къ о жѣмътате де пѣтрарїѣ де ракіѣ маї пѣціп, ші ва фї дп старе а шї плъти даждеа — трѣпѣї маї вѣртос — сѣфлетѣї ва фї маї повїл.

Спѣп, къ дакъ ва плъти повїлімеа dare, попорѣл пѣ ва фї зпѣрат, къчі vom сѣї dareа ла маї тълт. — Віне, се фїе dareа маї mare, дпсъ фѣрѣ дпоціалъ ші катетеле дѣреї плътіте вор рѣдіка ла маї тълт пѣтереа плътіреї, кънд повара дѣреї пѣ дела пѣтърѣл арїметїк, чї пѣмаї дела пѣтереа плътіреї атърпъ; паціа фрѣпчеаскъ міліарделе дѣреї сале ме плътеце флѣрѣнд, дѣждѣїторїѣл зпѣреск къ кътева пѣрекі де міліоане е трѣпїтїт де пѣтълт, ші пої, повїлії, съ пѣ рѣдікъм пе чел де пѣтълт трѣпїтїт? Съ пѣ пѣзѣїм пої дп шїне ла чеа маї дпалтъ кълме а тѣрїреї?

Сърман повїл! тѣ крезі, саѣ маї къ адевѣрат цї с'а фїорїнїт*) дп кап, кът-

къ пеплѣтіреа е лїбертате, — шї тотѣшї тѣтѣрора плътецїї, пѣмаї дѣлчеї тале маїче — патрїеї пѣ; — ацітаторїї дпї бѣгарѣ дп сърманъ тѣѣ кап: ка дп адевѣрї маркаме пентрѣ патрїе се фїї гата а да сѣпцеле; іар, дакъ вр'о кътева грошїце аї пѣне ла пічїореле патрїеї, цї с'ар ре-стѣрна констїтѣціа? Трезещете віетѣле? дѣ дпаної дпвѣцѣтѣра ачеста, ші фѣте словод дѣждѣїторїѣ, кредїнчос фїѣ ал патрїеї.

Антревареа даждеї пе тълцї патрїоцї гѣтїдї де діетъ іаѣ рѣмѣстѣїт акасъ, сѣ одїхнеаскъ, саѣ маї къ адевѣрат сѣлѣкре-зе аколо паче; дпсъ зпѣїа е пагѣбѣ, вечнїкъ пагѣбѣ а пѣ се дѣче, чїне е ачела? Е зпѣл, пе кърѣї асеменеа веакѣрїле пѣ маї одатъ продѣк; пѣ зѣмѣла аї гѣчї пѣ-меле*), рогѣте чїтїторїѣле!

Спѣп, къкъ пѣмаї 16 комїтатѣрї аѣ дат їнстрѣкцїї, ка шї повїлімеа амѣсѣрат се плътеаскъ dare; — дѣрере, ваї! че пѣтър пѣціп е ачеста сокотїнд ла тоталїтате!**) Дпсъ пепгъл де метал пѣ каде дп деспѣдежде; дела віѣл фїѣ ал адевѣрѣлї вечнїк тотдеазна сѣ пе дпвѣцѣт а пѣ-деждѣї віне, шї есте трїмѣїцѣ рѣсѣлѣтоа-ре шї дп контра зїдѣрїлор челор гроасе а Іерїхонѣлї, шї тоате тревѣїе сѣ се коа-къ — Іатъ аїчї с'а рѣпїтѣ фїрѣл чел сѣпціре а къцетелор теле.

Че вор се зїкъ ла ачестеа шї арїсто-крадїї вечїнемор прїндїпате? Орї че — — dar deа черїл, ка се пѣ ресѣне дп де-шерт.

J. J. Mány.

*) Віне-дела Фїорїн = Forint, че е когнїзмеле зпѣї ацігатор зпѣреск, каре пе'нчетат лѣкрѣ спре ачееа, ка повїлімеа сѣ пѣ прїмеаскъ плътіреа де dare.

*) Франціск Деак фостѣл депѣтат ал комїтатѣ-лѣї де Зала.

**) Дп Бѣгарїа сѣпт 46 комїтатѣрї!

ВИНАРСЪЛ СТРИКЪ СЪНЪТЪЦЕИ⁴⁾

Мълт не пльнцем де рьмаса старе а патрией поастре алытратъ къ алте дърї а лъмеї кълтivate. Ної зичем: „Patria ne este рьмасъ дп тоате.“ Еж зик: „Нъ есте адевррат.“ Есте о вїртъте саѣ маї вїне пькат европеан, дптръ каре patria поастръ се поате мьсзра къ орї каре алтъ царъ шї мь рьмъшеск, къ дп прївїнда ачеаста де нъ ва фї чеа дїнтъїе, фьръ дп доїалъ дпсѣ пічі чеа дїп зрмъ нъ ва фї жвдекатъ. Вїртътеа ачеаста — саѣ адекъ съ лъсъм гьма ла о парте прїетїнїї мей — пькатъ ачеста есте вевъра вїнарсълї⁵⁾). Дакъ есте врео о царъ дп лъме, Ардеалъа есте ачела, внде ораше дптрейї трїеск нъмаї дїп фервереа вїнарсълї шї дела преот пльъ ла клопотарїв, дела жъ де пльъ ла вїгїторїа де поапте, се вьпрїнд къ повїла мїєстрїе о ферверїї де вїнарс тодї кьдї аѣ мьлї шї пічоаре съпътоасе. Че пьтем ацента дп фаворъа ачестей прїчинїї дела асеменеа ораше, попї, клопотарї, жьзї, вїгїторї? Дп адевр нъ мьлт. — Шї де есте царъ, patria-не есте ачееа, внде вїнарсъл се веа ка апа, внде оаменїї вецї спореск дп мьлїїме невъшъравїлъ, ка вьрעדїї дп тїмпъа плоїос, — внде ла тьргьрїа де септъмънъ дїп прїчина мьлтор вьтоаїе къ вїнарс нъ везї тьргъа шї пентръ зветъа челор вецї павзї не чеї треzї; внде дп зїле де тьргъ мьлвнд не злїдї саѣ не дръмърї де царъ,

дпкзпїтрї не апроапеле тьѣ, ка съ нъ те скьрвїаскь свѣлареа лъї чеа пьтвроаръ, саѣ съ нъ се акеде де тїне, саѣ дпмплетечїндъсе съ нъ те трьптеаскь, — внде дп сѣршїт поцї ведеа не глоата сътеапъ дп тоатъ септъмъна, кьм дпшї дьче злчїоареле дп мьнъ, саѣ спъзврате де гьт, пентръ каре дпшї лъсѣ ванїї шї мїнтеа дп ораш шї кьм траде кьнд шї кьнд кьте о дпгїдїтъръ лънъ, ка сосїнд акасъ съшї батъ вїата невасть шї невіновадїї прьнчї, саѣ съ апрїнсѣ не вечїнъа съѣ. Съ вь арьт пїлде дїп вїада попорълї вевторїв де вїнарс? Рогъ-вь дескїдедї окїї шї вецї ведеа чеаа че треvе съ ведедї, нъмаї съ вьредї а ведеа дрепт шї къ кьцет кьрат.

Вїнарсъл стрїкъ сънътъцеї. Вїнарсъл ка орї каре алтъ вевтъръ терде дп стомахъа постръшї ка мїжлок фоарте дптръмътърорїв констрїнгнд первїї стомахъаї, дптедеще съцеле спре о мїшкаре маї їзте. Мїшкареа їзте десѣшверъ вьлдъръ, каре дїп стомах се лъдеще несте тот органїсъмъа. Вевъра де тоате зїледе продъкьнд тот асеменеа скїмърї, стомахъа дпшї перде къ дпчетъа вїочънеа са, ел се тоचेде шї нъ е дп старе а съвършї мїстъїреа дьпъ треvїндъ. Мьлдї оаменїї кред: Стомахъа е слав шї апої веа вп пьхърел дьбъ маї мьлт, ка съ шїа дптреаскь. Невънъа! ел нъ щїе къ варсъ злєїв не фок шї рьъа дп фачешї маї рьѣ. Астѣелїв се стрїкъ стомахъа дпчетїшор шї ачеле vase органїче мьлт дп семпътоаре, че сънт дп вечїпътатеа лъї се лъпцеск шї къ еле се стрїкъ тоатъ сїстема трьпълї.

⁴⁾ Скос дїп о карте тїтълать Mentor.*

⁵⁾ Ньъ не маї плаче а зїче вїнарс декът ракїѣ, кьчї „вїнъа арс“ „vinum arsum“ саѣ ustum есте кьрат ромънеще, їар ракїаа есте лъат дела алтъ лїмъѣ. — Red.

Ла локъа ачеста треvе съ атїпцет дьбъ рьтъчїрї. Ънїї зїк: вп пьхар дьбъ

дптьреце стомахъ ші маї вѣр-
тос дѣпъ прѣпъ ажътъ містѣіреа.
Ачеастъ пѣрере не птемеіагъ аѣ dedat пѣ-
пъ акѣт не тѣлді оамені ла вѣтѣра de
вінарс ші маї дп вртъ ді фѣкѣ ведіві.
Прічина, кѣткъ ші пѣпъ астѣзі атѣдіа се
dip de пѣререа ачеаста есте, кѣ дѣпъ ес-
періінда de тоате зілеле вѣтѣра вінарс-
лві дптьрѣтъ фоарте тѣлѣ первіі стома-
хлві. Дпсѣ дѣпъ ачеа дптьртаре про-
дѣсѣ кѣ тѣіестріе вртѣазъ totdeazna лѣп-
dezime ші слѣвіре. Ноі дп контра аче-
леі пѣрері резонѣт сімплѣ аша: Саѣ е
стомахъ слѣпѣтос саѣ пѣ; дакъ е слѣпѣтос,
ел дпші фаче datoria ші фѣрѣ тіжлоаче
дптьртѣтоаре ші фѣрѣ вінарс; дакъ пѣ
е слѣпѣтос, атѣпчі тревѣе съ авергѣт ла
medicinѣ, іар пѣ свпг стѣатѣтѣл воалеі
сѣ маї тѣрпм воала ірпн о вѣтѣрѣ стрі-
кѣчоасѣ.

А дѣа пѣрере грешітъ есте, кѣ ві-
нарсѣл ажътъ містѣіреа тѣпкѣрї-
лор греле. Се креде маї вѣртос, кѣ ла
зпсорї саѣ ла тѣпкѣрїле фоарте зпсѣроа-
се ар фаче вінарсѣл слѣжѣѣ фолосітоаре.
Че рѣтѣчїре! вінарсѣл авїа іа гѣстѣл тѣп-
кѣрїлор зпсѣроасе прпн аѣерїа ші пішкѣ-
рїтеа са, іар de містѣіт нічі de кѣт пѣ ле
містѣе дп стомах, чї токма дп контра ел
дппедекѣ містѣіреа. Аѣ пѣзїрѣді, кѣ
дакъ чїнева вреа а пѣзі зпеле віетѣді de
пѣтрезїре, ле дпкїде дп спїрт (вінарс та-
ре), зпде рѣтѣп маї тѣлді ашї пѣскїтѣ-
те. Шп доктор пѣсе дп вінарс зп фѣпг de
слѣпїпѣ, кареа пѣ пѣмаї пѣ се тѣіе, чї
дпкѣ се маї дптьрї. Тот аша фаче ві-
арсѣл ші кѣ тѣпкѣрїле dпн стомах; іар de
алтѣ парте ел дппедекѣ лѣкрареа чеа па-
тѣралѣ а стомахлві, реѣпїпѣндѣл прпн дп-

тѣртѣрї не фїреді дѣла дпмплііреа dato-
рїндеї сале.

Чеа маї стрїкѣчоасѣ іпѣлвїндѣ арѣ
вінарсѣл асѣпра сѣпѣелѣві. Чїне пѣ дїе
dip ної, че ролѣ дпсѣпнатѣ арѣ сѣпѣеле
дп organїстѣл оменеск. Орї че спїнтеа-
лѣ фачет дп контра ачелеі пѣрді констї-
тѣтїве, еа дпдатѣ шї рѣсѣзпѣ. Спїртѣл се
пѣпѣрѣ дптре ачеле матерїї, не каре трѣ-
пѣл пѣ ле поате лѣкра не калеа са, de
znde есе, кѣ нічі поате лѣа дптьрїре dпн
дѣпселе. Саѣ фѣкѣт провѣ кѣ зп кѣпѣ;
адекѣ іаѣ тѣрѣат спїрт дп гѣтлѣж, іар дѣ-
пѣ 12 чеасѣрї оторѣндѣл, лѣа пѣс дп
кѣлдаре ші не калеа кѣпоскѣтѣ а фачерїї
de спїрт, аѣ спос dпн трѣлсѣл ачел спїрт
че іл дѣзѣсерѣ. Аша шї татїпеле трѣ-
пѣлві оменеск не вірвїнд спїртѣл, ачела
трече дп сѣпѣе, дп тѣрѣзѣрѣ кѣ зп кїп
контра-патѣрал, дп дптьрѣтъ ші кѣ ел
се прїмѣлѣ прпн тот трѣпѣл оменеск; прпн
тоате васеле сѣпѣелѣві, прпн керїї, первї,
пѣпѣл кѣнд саѣ прпн асѣдаре, саѣ кѣ алт
кїп своарѣ dпн трѣп, фѣрѣ ка сѣї фїе фо-
лосїт, чї прпн тѣрѣзѣрареа продѣсѣ ді стрї-
кѣ преа тѣлѣт. Сѣпѣеле пѣмаї атѣпчі се
лїпїшеѣе, дакъ сканѣ de ачест dѣшman de
фїре кѣ тотѣл стрїпїпѣ; трѣпѣл дпсѣ прпн
дпкордареа чеа неовїчпїтѣ се обосї, се
лѣпѣезї; десѣетатѣл каскѣ, е сомпѣрос, іар
дакъ дптрїачеа маї ера кѣпрїнс шї кѣ лѣ-
крѣ, пѣтерїле ді сѣпѣт дпдоїт скѣзѣте. Іатѣ
че дпшелеѣчѣне есте а креде, кѣ вінарсѣл
дптьреце ші дѣ віагѣ нѣѣ трѣпѣлві, кѣчї
ачеа (пѣрѣтѣ) пѣтере нїмїк есте алта, де-
кѣт лѣкрареа чеа преа дпкордатѣ, дпсѣ
кѣрѣнд іарѣп обосїтѣ а сѣпѣелѣві дптедіт
ла о тішкаре маї іѣте прпн вінарс."

Пѣлѣ ачі картеа. Сѣ пѣ зїтѣт а маї

помени, къ дін металъри ашме ши арама, плътвъл ши арцинт вѣл сѣнт дн сине отравъ кѣмплит оторътоаре. Ниѣи де зна нѣ пе щим пѣзи маї рѣѣ, ка де отрава арѣмеї*). Винарсъл дикъ се фербе дн кълдѣри де арама ши сѣце отрава дн сине. Че ѣ дрепт, спиртъл кѣрат нѣ принде арама; еї дар винарсъл нѣ е спирт кѣрат. Съ нѣ тѣчем ниѣи де ачеле вѣигаше аместекѣри, че фак зпѣи винарсълѣи кѣ фелѣри де отрѣви, спре аї да пѣтере ши прец маї маре. Нѣ зичедї: „Авем пилѣъ, къ тѣлди вѣдѣви аѣ трѣит 60—70 апї,“ кѣчи вѣ рѣспѣндем: „Дакъ нѣ веа атѣта, еї трѣиа ши маї тѣлт, 90—100 апї. — Маре вине ар фї, дакъ дин вѣкателе прѣдате кѣ фербереа винарсълѣи ам щї траѣе алте кѣщигѣри маї тѣлтѣтоаре.

КѢВЪНТ ФѢНЕРАЛ,

че с'аѣ рѣстїт ла тоартеа сѣрдѣресеї Рѣксанда Кодрескѣл сѣврѣшитѣ дин вїадѣъ ла 24. Септ. 1842 дин прїчина пащереї а дозѣ фїѣче де ѣемене.

Дин пѣтѣнт ещї ши дн пѣтѣнт те веї днтоарче (зїче Сѣвѣнта Скрїптѣрѣ).

Дакъ отѣл с'аѣ трезїт пре пѣтѣнт, шиаѣ днчепѣт а сїмди, а пїпѣи, аша зїкънд, кѣ вїазѣ, дї есте дестѣл ка сѣ дндрѣзпѣаскѣ дин вѣрдѣдїа лѣи, а кѣѣета кѣ авѣдїїле ши тѣрїреа сѣнт ниѣе плѣчерї несѣврѣшитѣ, сѣнт о ферїѣре ла акѣрїеа сѣврѣшит, пѣдїн дї пасѣ ка сѣ се маї гѣндеаскѣ

вредатѣ. Патїмеле аѣ о днрїѣрїре аша де маре асѣпра сѣфлетѣлѣи, днкът, дѣпѣче одатѣ кѣ тїмпѣл с'аѣ днкъѣват дн ініма отѣлѣи, аѣ принс рѣдѣѣнѣ че рѣдеѣе пѣднчѣтат, ши ачеле рѣдѣрї неѣїнд алтѣ дѣкѣт іарѣш патїмї, кѣ греѣ дї ва фї, ка сѣ се стѣлгѣ вредатѣ де сѣв стѣпѣнїрѣа лор чеа пѣпорѣчїтѣ, ши асѣел тоатѣ лѣкрареа са ажѣнѣе а фї о лѣкраре а зпїеа дин патїмї: пѣдїн дї пасѣ де тоарте, пѣдїн дї пасѣ де вечнїѣе, кѣнд іатѣ вїсерїка зїче: „Пѣтѣнт ещї ши дн пѣтѣнт те веї днтоарче,“ ши кѣнд патѣра к' вн глас ши маї адеврѣт стрїгѣ, вїаѣа ши вечнїѣїа нѣ есте аїче, дн траїѣл де пѣпѣтѣнт! Съ не гѣндїм, дар, фѣрадїлор, ла тоарте, днпїнѣеа кѣрїеа тоатѣ лѣтеа ачѣаста днсѣшї, есте вн нїмїк, че се пѣрде ка вїсѣл де поапте; се не гѣндїм ла вечнїѣе, днпїнѣеа кѣрїеа вїаѣа ачѣаста пѣтѣнтѣаскѣ есте о пїкѣтѣрѣ де апѣ, че се словоаде дн маргѣл сїп ал очѣапѣрїлор!

Шї че се вѣ маї дндемн еѣ, вн тїпѣр, дн каре ідеаа ѣенералѣ аѣ хотѣрѣт ка сѣ се лѣпте днкъ патїмеле: прївїдї дїпїнѣї-вѣ тѣрѣаѣа ши трїста ікоаѣ а морѣеї; прївїдї дїпїнѣеа Дѣтїлор воастрѣ тоатѣ адѣлка вечнїѣе; аїче есте ши тоартеа, аїче есте ши вечнїѣїа, каре астѣзї впїндѣсѣ дн прїѣтїна Дѣтїлор воастрѣ Рѣксанда, кѣ тоатѣ мїстерїѣаса са тѣчере пѣ днваѣѣ атѣтеа максїме ши не днпалѣъ ла атѣтеа сѣвїлїтѣдї.

Ачѣастѣ тїпѣрѣ дамт, дѣпѣче дн копїлѣрїеа са чеа фѣрадїѣ капѣтѣ о еѣвѣаѣїе сїмплѣ, нѣ лѣксѣрїѣасѣ преѣтм се о-вїчпѣсѣк астѣзї трѣфашїї пѣрїндї а о фаче пѣнтрѣ пѣпорѣчїдїї лор фїї; статѣрнїкѣ дн рѣлїѣїа пѣрїндїлор ши крѣдїнѣоасѣ веїлор

*) Арцинтѣл днкъ стрїкѣ оаселе тѣлтора, карїѣл веї спре а се кѣрѣдї де венерїї, де френѣїї.

дусъ трайнічлор лор пъравърі, дшї плеа-
къ фрънтеа чеа кпзпнатъ де невіновъдіе,
свѣт змвра врадълї ачелѣа, акърѣа къл-
дъръ фѣ довада претендіеї сале: еа се фа-
че содіе, дар содіе кредінчоасъ содълѣї
еї; алкътвекъ дшпрезпъ о мікъ фаміліе
дн міжлокъл ачестеї політії, дар о фамі-
ліе чїпстїтъ, вінекъвънтатъ, вреднікъ де
постъл еї, вреднікъ де пілда маї тълтор
анї шї а маї тълтор фамілії; драгостеа
шї зпїреа претъгїнде не аъ дшфлорїт дн-
тре патръ пъредї але касеї лор, пачеа шї
армонїа аъ фост свѣлетъл лор. — Ачесте
ле аъ дпъскът аверї тълдъмітоаре че пз
ле авеа пічї зпъл ла днчепът, шї ферїчі-
реа ачеа непрїхъпїтъ леафъкът пътпн-
тъл шї лътеа зп черїѣ, зпде пътаї пемъ-
рїреа ліпсеа: еа ера свпзсъ, респектабілъ,
дръгълашъ, шї содъл еї о ізбеа шї о сор-
веа дн свѣлареа са. — Еа ажвїде тълтъ,
грїжеле де тълтъ о фак а кпзоаще шї а
сфїндї шї лецеле кърора о тълтъ есте св-
пъсъ: фїї сѣнт пентръ днса чеа маї пре-
діоасъ, чеа маї скътпъ а са прївіре, фїї
дї къртъ чеа маї де не зртъ вътае а іні-
меї, фїї о смъл дн браделе атътор прїе-
тене шї рѣде, фїї дї апъл лъміна чеа дѣл-
че, фїї о фак съ пъръслекъ ачеастъ фръ-
тоасъ лъте: ачеле лъквїндї гѣтвоасе шї
дръгълаше, дн каре аъ прївіт ферїчіреа
дн окїї еї ка о лъкоаре дътнезеїаскъ, а-
челе одоаре непредъїте, родъл непілдъїт-
лѣї съѣ атор, шї пе зп сод ізвїт, днкі-
нат, дн каре зпїсъ пентръ тотдезпа кре-
дїнда са чеа маї сѣптъ, драгостеа са чеа
маї фрадїдъ.

Дъпъ о аша віадъ че фѣ зп кърс де
12 анї, ведедї Домнілор дн флоареа вър-

стеї днкъ, містерїоаса патръ пе Рѣксанда
Кодрескъл, съ вадъ ачееа че еа дпвадъ,
се прїтеаскъ ачееа че еа кіар ла днче-
пътъл ведедї хотъреде, съ се вѣкъре маї
тълтъ декът с'аъ вѣкърат!

Трече дар дъпъ хокърѣреа еї, дпсъ
аертл рѣсѣпъ де дъреораселе еї свспїзрї,
лакрімеле еї адапъ позрїї, дн време че
пъръседе неше прѣпчї, фъръ пічї о тілъ,
шї зп сод фъръ де тългъере; еа трече
стрїгънд дпдъвїт, ізвїте содъ, тіперї ко-
пілашї, дъїоасъ тълтъ, скътпъле фрате,
рѣде, прїетїнї, вреѣ съ маї пълг пентръ
вої, дпсъ пз пот, аста е хотърѣреа челѣї
че маѣ фѣкът. Adio!!!... II. I.

Днціїндаре літералъ.

Крещереа релїціоасъ моралъ, адекъ дп-
вѣдареа адевърѣрїлор кредїндеї крещїнедїї
шї дндрентареа пъравърїлор дъпъ ачеле
адевърѣрї, ка о пронтъ маї пѣтернікъ, саѣ
чел маї сїгър pazim ал ферїчіреї оменешї,
фїїнд кпзоскътъ, свѣскрїскъл дн пъзвїндъ
де а десфаче шї Ромънілор кът декът маї
лъмінос орїзон дн кърїнсъл ачестеї с.
кърърї, днціїндазъ: кѣткъ Катехетїка
пратїкъ, саѣ арътареа, кѣт съ се про-
цъпъ днвѣдътърїле кредїндеї крещїнедїї
ла врѣста чеа тіпъръ, ка маї зпшор съ ле
поатъ кърїнде, се тіпъреде кѣ літере дї-
рїлічешї, дн к. тіпографїе дн Бзда. Кѣ-
крїнсъл еї ва фї ка ла 12 коале дн октав,
їаръ прецъл 40 кр. ард. Не ла міжлокъл
лѣнеї вїтоаре ва ешї де съв теаск. DD.
Георгіе Барїд, професор шї редактор дн
Брашов, Грїгорїе Молдвалї, професор дн
Блаж пентръ Трансїлванїа; їаръ дн Бнгарїа
офїдївал дїедезеї дн Орадїа маре, пент-
ръ прїміреа пренъмерадїеї шї дппърдї-
реа есемпларелор сѣнт рѣгадї. Дн Бзда,
дн 6. Октомврїе 1843.

Teodor Aaron,
а кърїлор ромънедїї цензор шї ревїзор к-